



Συμβούλιο  
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Βρυξέλλες, 3 Νοεμβρίου 2023  
(OR. en)

14966/23

AGRI 675  
FOOD 81  
SAN 630

#### ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

---

Αποστολέας:	Για τη Γενική Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η κα Martine DEPREZ, Διευθύντρια
Αποδέκτης:	κα Thérèse BLANCHET, Γενική Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	COM(2023) 676 final
Θέμα:	ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ σχετικά με τα τρόφιμα και τα συστικά τροφίμων που υπέστησαν επεξεργασία με ιοντίζουσα ακτινοβολία τα έτη 2020-2021

---

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο COM(2023) 676 final.

σνημμ.: COM(2023) 676 final



Βρυξέλλες, 27.10.2023  
COM(2023) 676 final

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ  
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

**σχετικά με τα τρόφιμα και τα συστικά τροφίμων που υπέστησαν επεξεργασία με  
ιοντίζουσα ακτινοβολία τα έτη 2020-2021**

## Περιεχόμενα

ΠΕΡΙΛΗΨΗ .....	2
1 ΙΣΤΟΡΙΚΟ.....	3
2 ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΑΚΤΙΝΟΒΟΛΗΣΗΣ.....	4
3 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΛΕΓΧΩΝ ΠΟΥ ΔΙΕΝΕΡΓΗΘΗΚΑΝ ΣΤΙΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΑΚΤΙΝΟΒΟΛΗΣΗΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2020-2021 .....	4
4 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΛΕΓΧΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟ ΣΤΑΔΙΟ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΤΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ.....	6

## ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 3 της οδηγίας 1999/2/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Φεβρουαρίου 1999<sup>1</sup>, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών όσον αφορά τα τρόφιμα και τα συστατικά τροφίμων που έχουν υποστεί επεξεργασία με ιοντίζουσα ακτινοβολία, τα κράτη μέλη διαβιβάζουν στην Επιτροπή κάθε χρόνο:

- τα αποτελέσματα των ελέγχων που διενεργήθηκαν στις εγκαταστάσεις ακτινοβολήσεως με ιοντίζουσα ακτινοβολία, συμπεριλαμβανομένων των κατηγοριών και των ποσοτήτων τροφίμων που υποβλήθηκαν σε επεξεργασία με ιοντίζουσα ακτινοβολία και των δόσεων που χορηγήθηκαν, και
- τα αποτελέσματα των ελέγχων που διενεργήθηκαν κατά τη φάση της εμπορίας των προϊόντων.

Το άρθρο 7 παράγραφος 4 της οδηγίας απαιτεί από την Επιτροπή να δημοσιεύει στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης έκθεση σχετικά με τα στοιχεία που παρέχουν κάθε χρόνο οι εθνικές εποπτικές αρχές.

Η παρούσα έκθεση καλύπτει την περίοδο από την 1η Ιανουαρίου 2020 έως την 31η Δεκεμβρίου 2021. Περιέχει συλλογή των πληροφοριών που διαβιβάστηκαν στην Επιτροπή από τα κράτη μέλη της ΕΕ και τη Βόρεια Ιρλανδία. Οι χώρες της ΕΖΕΣ δεν υπέβαλαν στοιχεία το 2020 και το 2021.

Περίοδος: από 1/1/2020 έως 31/12/2021

Εξεταζόμενες χώρες: 27 κράτη μέλη της ΕΕ και Βόρεια Ιρλανδία

### Εγκαταστάσεις ακτινοβολήσεως:

- Αριθμός χωρών που διαθέτουν εξοπλισμό: 13 κράτη μέλη και Νορβηγία
- Αριθμός εγκεκριμένων εγκαταστάσεων: 22
- Αριθμός κλειστών εγκαταστάσεων: 0
- Αριθμός χωρών που πραγματοποιούν ακτινοβολήση: 10 κράτη μέλη

### Λεδομένα επεξεργασίας:

- Ποσότητα προϊόντων που υποβλήθηκαν σε επεξεργασία: 5 029,1 τόνοι (-35,8 % σε σύγκριση με το διάστημα 2018-2019)
- Κύρια προϊόντα που υποβλήθηκαν σε επεξεργασία: «Βατραχοπόδαρα» (76,4 %), «Πουλερικά» (11,9 %) και «Αποξηραμένα αρωματικά βότανα, μπαχαρικά και φυτικά αρτύματα» (11,6 %)
- Κύρια τοποθεσία ακτινοβολήσεως: Βέλγιο (83 %)

### Έλεγχοι κατά το στάδιο εμπορίας:

- Αριθμός δειγμάτων που αναλύθηκαν: 7 667
- Αριθμός μη συμμορφούμενων δειγμάτων: 66 (0,9 %)
- Κύρια προϊόντα που αναλύθηκαν: «Βότανα και μπαχαρικά» (43,84 %) και «Σιτηρά, σπόροι προς σπορά, λαχανικά, φρούτα και τα προϊόντα τους» (25,98 %)

<sup>1</sup> Οδηγία 1999/2/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Φεβρουαρίου 1999, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών όσον αφορά τα τρόφιμα και τα συστατικά τροφίμων που έχουν υποστεί επεξεργασία με ιοντίζουσα ακτινοβολία (ΕΕ L 066 της 13.3.1999, σ. 16).

# 1 ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Η ακτινοβόληση των τροφίμων είναι η επεξεργασία των τροφίμων με έναν ορισμένο τύπο ενέργειας από ακτινοβολία, η οποία είναι γνωστή ως ιοντίζουσα ακτινοβολία. Η ενέργεια από ακτινοβολία έχει διαφορετικά μήκη κύματος και βαθμούς ισχύος και εξαφανίζεται όταν αφαιρείται η πηγή ενέργειας. Η ακτινοβόληση χρησιμοποιείται για υγειονομικούς και φυτοϋγειονομικούς σκοπούς, για την εξόντωση παθογόνων βακτηρίων (όπως Salmonella, Campylobacter και E. coli) που μπορούν να προκαλέσουν τροφική δηλητηρίαση και για την εξάλειψη επιβλαβών για τα φυτά ή τα φυτικά προϊόντα οργανισμών, όπως έντομα και άλλοι επιβλαβείς οργανισμοί. Χρησιμοποιείται επίσης για την καθυστέρηση της ωρίμανσης των καρπών, την παρεμπόδιση βλάστησης ή φύτρωσης των λαχανικών (όπως τα κρεμμύδια και τις πατάτες) και, τέλος, την παράταση της διάρκειας ζωής των τροφίμων. Η ακτινοβόληση τροφίμων δεν μπορεί να αντικαταστήσει τον σωστό χειρισμό των τροφίμων. Τα τρόφιμα που έχουν υποστεί ακτινοβόληση εξακολουθούν να απαιτούν κατάλληλη ψύξη και μαγείρεμα πριν από την κατανάλωσή τους όταν χρειάζεται.

Το ρυθμιστικό πλαίσιο της ΕΕ για την ακτινοβόληση των τροφίμων (στο εξής: οδηγίες για την ακτινοβόληση των τροφίμων) αποτελείται από:

- την οδηγία 1999/2/ΕΚ (οδηγία πλαίσιο) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Φεβρουαρίου 1999, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών όσον αφορά τα τρόφιμα και τα συστατικά τροφίμων που έχουν υποστεί επεξεργασία με ιοντίζουσα ακτινοβολία. Η οδηγία αυτή ορίζει διατάξεις για την παρασκευή, την εμπορία και την εισαγωγή τροφίμων και συστατικών τροφίμων που έχουν υποστεί επεξεργασία με ιοντίζουσα ακτινοβολία.
- την οδηγία 1999/3/ΕΚ (εκτελεστική οδηγία) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Φεβρουαρίου 1999, για τη θέσπιση κοινοτικού καταλόγου τροφίμων και συστατικών τροφίμων που υποβάλλονται σε επεξεργασία με ιοντίζουσα ακτινοβολία<sup>2</sup>. Ο κατάλογος αυτός περιλαμβάνει επί του παρόντος μόνο μία κατηγορία τροφίμων: αποξηραμένα αρωματικά βότανα, μπαχαρικά και φυτικά αρτύματα. Ο κατάλογος των εθνικών αδειών για άλλα τρόφιμα και συστατικά τροφίμων που επιτρέπεται να υποβάλλονται σε επεξεργασία με ιοντίζουσα ακτινοβολία δημοσιεύεται από την Επιτροπή στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η επεξεργασία τροφίμων και συστατικών τροφίμων με ιοντίζουσα ακτινοβολία μπορεί να γίνεται μόνο σε εγκεκριμένες εγκαταστάσεις ακτινοβόλησης. Για τις εγκαταστάσεις που βρίσκονται στην επικράτεια της ΕΕ, η έγκριση παρέχεται από τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών. Σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 3 της οδηγίας 1999/2/ΕΚ, τα κράτη μέλη οφείλουν να γνωστοποιούν στην Επιτροπή τον κατάλογο των εγκεκριμένων εγκαταστάσεων ακτινοβόλησης που διαθέτουν.

Σύμφωνα με το άρθρο 6 της οδηγίας 1999/2/ΕΚ, σε όλα τα ακτινοβολημένα τρόφιμα ή ακτινοβολημένα συστατικά σύνθετων τροφίμων πρέπει να αναγράφεται η ένδειξη «ακτινοβολημένο» ή «επεξεργασμένο με ιοντίζουσα ακτινοβολία».

Για να ελέγχεται η ορθή εφαρμογή της εν λόγω απαίτησης επισήμανσης και να εντοπίζονται τρόφιμα που ενδέχεται να έχουν υποστεί παράνομη επεξεργασία με ιοντίζουσα ακτινοβολία, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή Τυποποίησης (CEN) έχει τυποποιήσει διάφορες αναλυτικές μεθόδους.

---

<sup>2</sup> ΕΕ L 66 της 13.3.1999, σ. 24.

## **2 ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΑΚΤΙΝΟΒΟΛΗΣΗΣ**

Στο τέλος της περιόδου αναφοράς (1η Ιανουαρίου 2020 - 31 Δεκεμβρίου 2021), υπήρχαν 22 εγκεκριμένες εγκαταστάσεις ακτινοβολήσης στην ΕΕ, οι οποίες βρίσκονταν σε 13 κράτη μέλη: Γαλλία (5), Γερμανία (4), Βουλγαρία (1), Κάτω Χώρες (2), Ισπανία (2), Βέλγιο (1), Τσεχική Δημοκρατία (1), Κροατία (1), Εσθονία (1), Ιταλία (1), Ουγγαρία (1), Πολωνία (1) και Ρουμανία (1).

Από αυτά τα 13 κράτη μέλη που διαθέτουν εγκαταστάσεις ακτινοβολήσης, τρία δεν υπέβαλαν κανένα τρόφιμο σε ιοντίζουσα ακτινοβολία κατά την περίοδο 2020-2021: Βουλγαρία, Ιταλία και Ρουμανία.

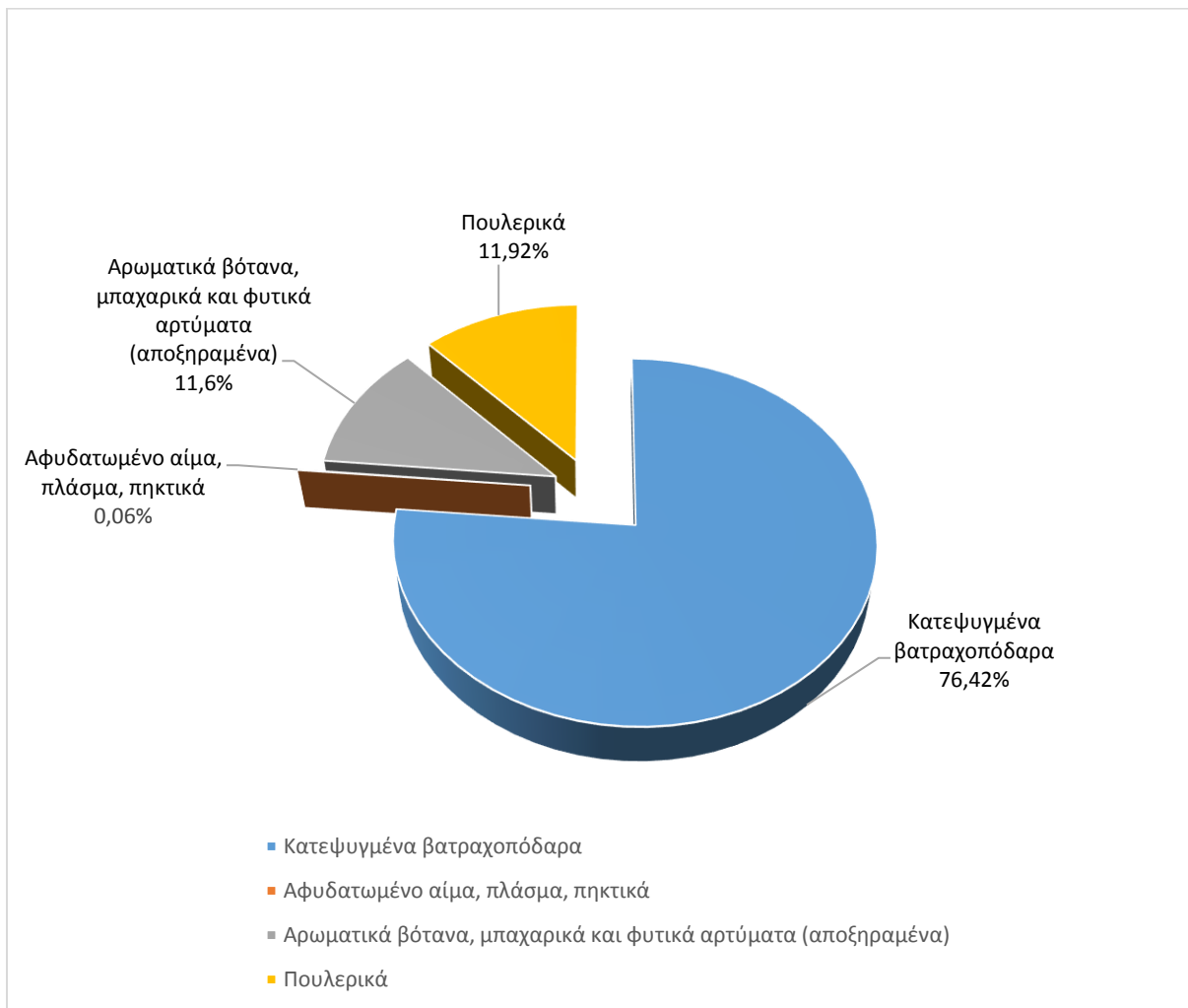
## **3 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΛΕΓΧΩΝ ΠΟΥ ΔΙΕΝΕΡΓΗΘΗΚΑΝ ΣΤΙΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΑΚΤΙΝΟΒΟΛΗΣΗΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2020-2021**

Κατά τα έτη 2020 και 2021 υποβλήθηκε σε επεξεργασία με ιοντίζουσα ακτινοβολία στα κράτη μέλη της ΕΕ συνολική ποσότητα 5 029,1 τόνων τροφίμων. Η επεξεργασία πραγματοποιήθηκε κυρίως στο Βέλγιο, το οποίο επεξεργάστηκε το 83 % των ακτινοβολημένων τροφίμων της ΕΕ.

Τα τρία κύρια προϊόντα που ακτινοβολήθηκαν στην ΕΕ ήταν τα βατραχοπόδαρα (76,42 %), τα πουλερικά (11,92 %) και τα αποξηραμένα αρωματικά βότανα, τα μπαχαρικά και τα φυτικά αρτύματα (11,6 %).

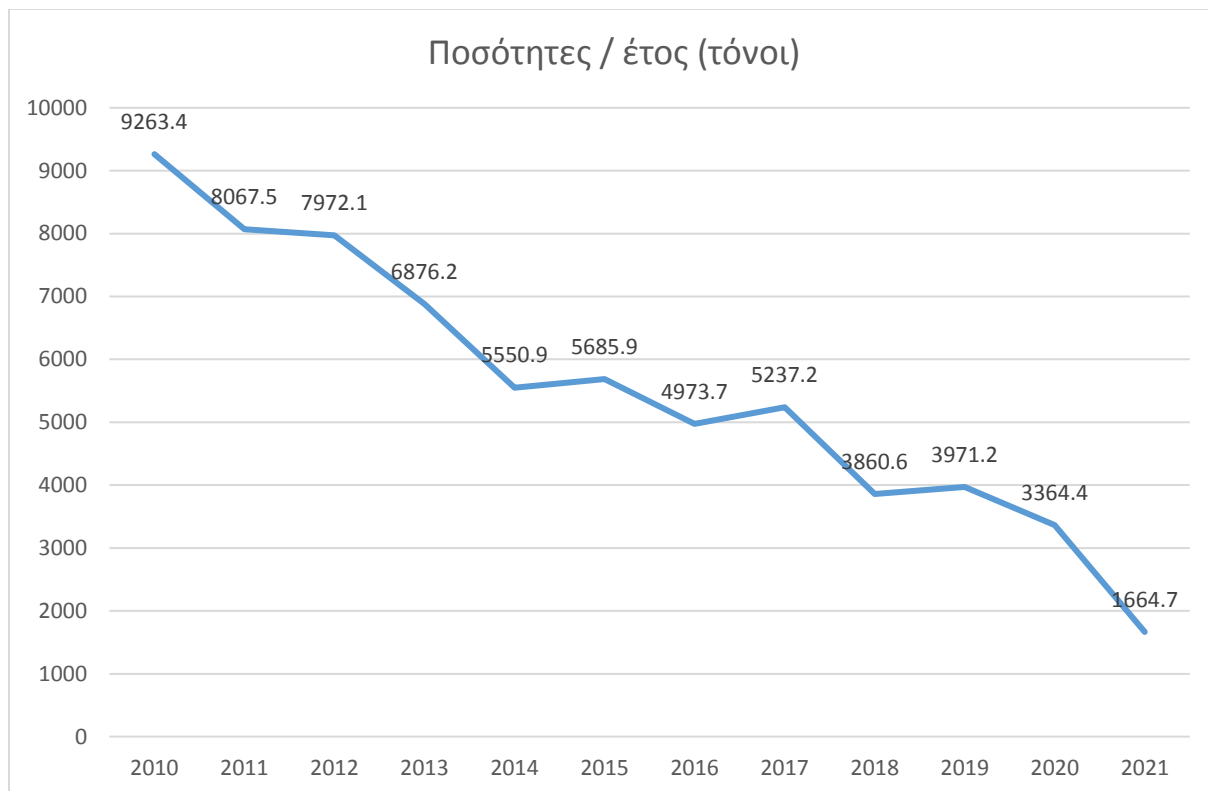
Στο σχήμα 1 παρουσιάζεται η κατανομή των προϊόντων που ακτινοβολήθηκαν σε εγκεκριμένες εγκαταστάσεις στα κράτη μέλη της ΕΕ το 2020 και το 2021.

Σχήμα 1 – Κατανομή ανά κατηγορία ακτινοβολημένων τροφίμων στην ΕΕ την περίοδο 2020-2021



Οι ποσότητες τροφίμων (σε τόνους) που υποβάλλονται σε επεξεργασία με ιοντίζουσα ακτινοβολία στην ΕΕ μειώνονται από το 2010, όπως φαίνεται στο σχήμα 2.

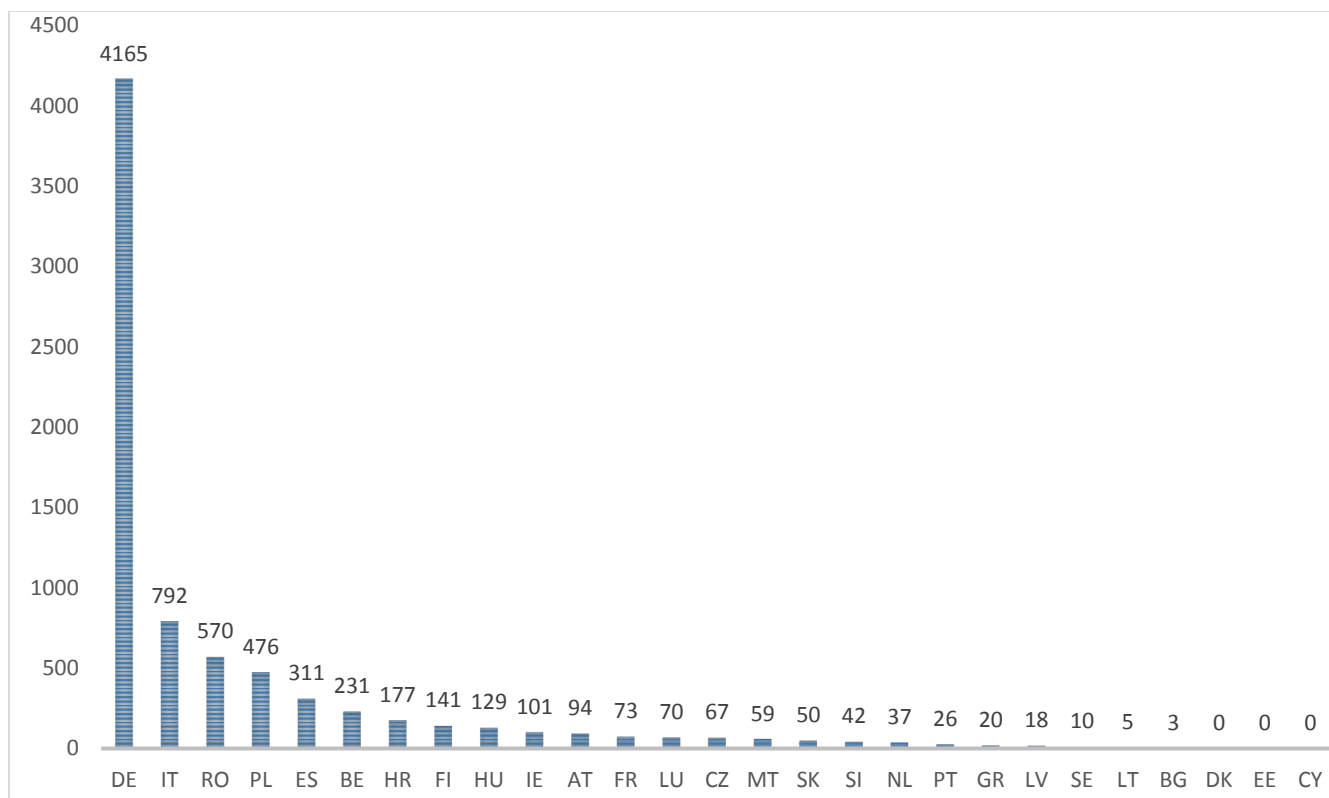
Σχήμα 2 – Ποσότητες τροφίμων που υποβλήθηκαν σε επεξεργασία με ιοντίζουσα ακτινοβολία σε εγκεκριμένες εγκαταστάσεις ακτινοβόλησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση από το 2010



#### 4 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΛΕΓΧΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟ ΣΤΑΔΙΟ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΤΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Για την περίοδο 2020-2021, αναλύθηκαν 7 667 δείγματα από 24 κράτη μέλη της ΕΕ, δηλαδή συνολικά 21,8 % λιγότερα κατά μέσο όρο σε σχέση με την περίοδο 2018-2019. Τα στοιχεία για κάθε κράτος μέλος της ΕΕ διατίθενται στο παράρτημα II και συνοψίζονται στο σχήμα 3.

Σχήμα 3 – Δείγματα που αναλύθηκαν στο στάδιο εμπορίας των προϊόντων στο εσωτερικό κάθε κράτους μέλους κατά την περίοδο 2020-2021



Τρία κράτη μέλη δεν διενήργησαν αναλυτικούς ελέγχους στο στάδιο εμπορίας των προϊόντων κατά την περίοδο 2020-2021 λόγω δημοσιονομικών περιορισμών (Δανία) ή λόγω έλλειψης εργαστηριακής ικανότητας (Κύπρος και Εσθονία).

Από το σύνολο των 7 667 δειγμάτων που αναλύθηκαν, 66 δείγματα δεν συμμορφώνονταν με τις απαιτήσεις (0,9 %), ενώ 80 δείγματα (1 %) έδωσαν ασαφή αποτελέσματα. Η μη συμμόρφωση που παρατηρήθηκε αφορούσε κυρίως εσφαλμένη επισήμανση και απαγορευμένη ακτινοβόληση. Το ποσοστό μη συμμόρφωσης (0,9 %) ήταν ελαφρά χαμηλότερο σε σχέση με την προηγούμενη περίοδο αναφοράς 2018-2019 (1 %).

Στο στάδιο της εμπορίας, όπως φαίνεται στο διάγραμμα 4, τα κύρια τρόφιμα που αναλύθηκαν ήταν «βότανα και μπαχαρικά» (43,84 %) και, στη συνέχεια, «σιτηρά, σπόροι προς σπορά, λαχανικά, φρούτα και τα προϊόντα τους» (25,98 %).

Σχήμα 4 – Κατηγορία τροφίμων που αναλύθηκαν κατά το στάδιο εμπορίας των προϊόντων στην Ευρωπαϊκή Ένωση κατά την περίοδο 2020-2021

